

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลือง
ที่ได้รับการส่องไฟรักษาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียน

นางสาวจารุพิศ สุภาภรณ์

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพาภรณ์ กลั่นกลิน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ มาลี เอื้ออำนวย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษา
ในโรงพยาบาลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการดูแลทารกแรกเกิดโดยยึดครอบครัวเป็นศูนย์กลาง
ซึ่งก่อให้เกิดผลดีทั้งทารกแรกเกิด มารดาและพยาบาล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษาและ
ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลเด็กป่วยในโรงพยาบาล
ของเชปปี้ (Schepp, 1995) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ มารดาของ
ทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษาข้างเดียวมารดา 88 ราย ในโรงพยาบาลสายสัมพันธ์
แม่ลูก 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลลำพูน ระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2553 ถึง
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
ประกอบด้วย (1) แบบประเมินการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการ
ส่องไฟรักษา และ (2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแล
ทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษา ซึ่งพัฒนาโดยผู้วิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม
ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ
.92 และ .92 ตามลำดับ ส่วนการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบประเมินการมีส่วนร่วมของมารดาใน

การดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษาและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษา โดยใช้แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .88 และ .95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สถิติสหสัมพันธ์แบบอันดับของสเปียร์แมนและสถิติไค-สแควร์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. มารดาทั้งหมดมีส่วนร่วมในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษา โดยร้อยละ 60.2 ได้ปฏิบัติการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านกิจกรรมที่ทำประจำและด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล มารดาร้อยละ 90.9 และ 44.3 ตามลำดับมีส่วนร่วมในระดับมาก ส่วนด้านกิจกรรมพยาบาลและด้านการตัดสินใจ มารดาร้อยละ 73.9 และ 42.0 ตามลำดับมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นของมารดาในการมีส่วนร่วมในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = 286, p < 0.01$) ส่วนความรุนแรงของอาการตัวเหลืองตามการรับรู้ของมารดา และการได้รับการเตรียมความพร้อมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษาจากพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษา

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษา และสามารถใช้ในการวางแผนให้การพยาบาลทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ได้รับการส่องไฟรักษาโดยให้มารดามีส่วนร่วมในการดูแลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Thesis Title	Maternal Participation in Caring for Neonates with Jaundice Receiving Phototherapy and Related Factors		
Author	Miss Jarupit Supaporn		
Degree	Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)		
Thesis Advisory Committee	Assistant Professor Dr. Pimpaporn Klunklin	Advisor	
	Associate Professor Malee Urharmnuay	Co-advisor	

ABSTRACT

Maternal participation in caring for neonates with jaundice receiving phototherapy is an important element of family-centered care, as it is beneficial for neonates, mothers and also nurses. The purpose of this study was to describe maternal participation in caring for neonates with jaundice receiving phototherapy and related factors. Schepp's concept of parent's participation (1995) was used as a framework of the study. The study sample included 88 mothers of neonates with jaundice receiving phototherapy admitted in two Baby Friendly Hospitals Lumpang hospital and Lumphun hospital, during October 2010 to February 2011. Purposive sampling was used to select the sample. The study instruments composed of (1) Maternal Participation in Caring for Neonate with Jaundice Receiving Phototherapy Scale and (2) Mother's Opinion about Maternal Participation in Caring for Neonates with Jaundice Receiving Phototherapy Questionnaire. These instruments were developed by the researcher based on a literature review. The content validity was confirmed by the panel of experts and the indices were .92 and .92, respectively. The reliability values of the Maternal Participation in Caring for Neonate with Jaundice Receiving Phototherapy Scales and the Mother's Opinion about Maternal Participation in Caring for Neonates with Jaundice Receiving Phototherapy Questionnaire tested

by using Cronbach's alpha coefficient were .88 and .95, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson product-moment correlation coefficient, Spearman rank correlation coefficient and Chi-square test.

The results showed that:

1. All mothers participated in caring for neonates with jaundice receiving phototherapy. Most mothers (60.2%) reported participating in care at moderate level. Just 90.9% and 44.3% of the mothers reported participating in routine care and participating in information sharing at high levels, respectively. For participation in technical care and participation in decision-making, 73.9% and 42.0% of the mothers reported participating at moderate levels, respectively.

2. Mother's opinion about maternal participation in caring for neonates with jaundice receiving phototherapy was found to have significant positive relation with maternal participation in caring for neonates with jaundice receiving phototherapy ($r_s = .286, p < .01$). Moreover, mother's perception of severity of jaundice and mothers' preparation in caring for neonates with jaundice receiving phototherapy from nurses were found to have no significant relation with maternal participation in caring for neonates with jaundice receiving phototherapy.

The results of the study provide baseline information about maternal participation in caring for neonates with jaundice receiving phototherapy and can be used to more effective nursing care plan for neonates with jaundice receiving phototherapy.